

Pozor na desetake! Prvi 10 kronske bankovci (z datumom 31. marca 1910) izgubijo koncem tega meseca svojo veljavost in se potem ne bodo več izmenjivali. Kdor ima torej še kaj takih bankovcev, naj jih takoj za drug denar izmenja.

Od vojaštva. Obenem s preureditvijo naše armade hoče vlada tudi število stalno služebnih podčastnikov na 30.000 zvišati. To bi pomenilo, da se nastavi od 14–16.000 novih podčastnikov (feldwebel).

Umrl je dunajski knezoškof in kardinal dr. Franc Ks. Nagl.

Vojaški nabori na Štajerskem se vršijo 1. 1913 tako-le: V nadomestnem okraju št. 47 v Mariboru: Maribor (mesto) 16. in 17. aprila; Ranzenberg-Pesnica 18., 19., 21. in 22. aprila; Sv. Lenart sl. g. 23. in 24. aprila; Rače 25. in 26. aprila; Slov. Bistrica 28., 29. in 30. aprila; Radgona 1. in 3. marca. — V nadomestnem okraju št. 87 v Celju: Celje (mesto) 1. aprila; Celje (okolica) 2., 3., 4. in 5. aprila; Šmarje 7. in 8. aprila; Laško 9., 10. in 11. aprila; Vrancska 12. in 14. aprila; Braslovče 15. in 16. aprila; Laufen 17. aprila; Konjice 28., 29. in 30. aprila; Ljutomer 1. in 3. marca; Zgornja Radgona 4. in 5. marca; Ptuj (okolica) 6., 7., 8., 10., 11. in 12. marca; Ormož 13. in 14. marca; Rogatec 15. in 17. marca; Sevnica 18. marca; Kozje 26. in 27. marca; Šoštanj 18. in 19. aprila; Slov. Gradec 21., 22. in 23. aprila; Marenberg 24., 25. in 26. aprila.

Za kaj je dosti denarja? Vsem se danes slabo godi in vsak stan toži. In vendar se izda v Avstriji na leto za vino, pivo in žganje 1½ milijarda, torej 2500 milijonov kron. Na vsakega avstrijskega prebivalca pride torej na leto 50 K; pri temu so pa tudi ženske in otroci računjeni. Ako bi se samo moške računalo, prišlo bi na vsacega za pijačo letnega izdatka 150 kron. Nadalje se izda vsako leto za kadence več kot pol milijarde (500 milijonov) kron, tako da pride na vsacega prebivalca 20 K. Več kot 40 milijonov kron pa se vsako leto v loteriji zaigra. Vse to plačuje večinoma vlogo ljudstva; za pijačo, tobak in loterijo ima ljudstvo vedno dovolj denarja . . .

Izseljevanje: L. 1911 se je iz Avstriji skupaj 90.134 oseb izselilo. V zadnjih petih letih izseljevanje to-le sliko :

leto	Avstrija	Ogrska	skupaj
1907	177.354	209.174	386.528
1908	53.734	45.061	98.795
1909	129.808	122.722	252.539
1910	138.915	131.155	270.070
1911	90.134	70.617	160.751
Skupaj	589.945	578.729	1.168.674

Ker je znašalo avstrijsko prebivalstvo l. 1909 okroglo 29 milijonov, odtegnilo se mu je vsled izseljevanja v zadnjih 5 letih 2 1/4%. To je ena važna rak-rana našega gospodarstva!

Srbški hujškači proti Avstriji so začeli zopet na južnem Ogrskem s svojo gonjo. V Szegednu se je več kot 100 Srbov zaradi veleizdaje zaprlo. Ječe so tam že premale, tako da se je moral del srbskih veleizdajalcev v zapore mesta Szabadka odgnati. Koncem tega meseca se bode te srbske hujškače pred porotnike postavilo in v treh skupinah sodilo.

Srbški prijatelji. V Knittelfeldu je vpil čevljarski Anton Feilbacher v piganosti „živio Srbija!“ Obsoten je bil na 6 dni zapora. — V Obdachu je vpil češki mizar Johan Pošpišil „živio Srbija“ in „doli z Avstrijo.“ Sedel bode zato en mesec v zaporu.

Kralj Menelik abesinski, ki so ga že tolkokrat mrtvimi proglašili, je zdaj res umrl.

Zadnji telegrami.

Tudi zadnji telegrami ne prinašajo nič novega, kar bi bilo odločilnega pomena. Gotovo je, da pogumno branjeni trdnjavi Skutari in Adrianopol še nista padli. Nasprotno so Turki pri Skutari celo lepe uspehe proti Srbom dosegli. Od branične linije pri Tšataldsu se tudi poroča, da so Turki pod vodstvom Enver beja obšli s 20.000 mož bulgarsko armado in ji padli v hrbet. Pa ta vest še ni potrjena. Na polotoku Gallipoli so Bulgari Turke nazaj potisnili, tako da so velik del obrežja ob marmarskem morju dobili. Ali mali turški parniki so jim povzročili občutne izgube. Splošni vtis je, da se Turčiji slabogodi in da nima več moći, uiti svoji usodi.

Petersburg, 7. februarja. Ruski narodnjaki so poskusili cesarskega princa Hohenlohe u moriti. Kakor znano, nahaja se princ Hohenlohe tukaj, ker je prinesel lastnorocno pismo cesarja Franc Jožefa ruskemu carju. Umoriti so ga hoteli tisti zagrijenci, ki hočejo na vsak način vojno proti Avstriji. Policija je pravočasno za napad izvedela in zločince zaprla.

Dopisi.

Sv. Trojica v Slov. gor. Od nekaj časa pri nas večinoma le več od „Stajerca“ pridigajo. Ne vemo, ali ti gospodje niso zmožni lepih drugih pridig sestaviti, ali pa jih žali, da ima v naši fari „Slov. Gospodar“ tako malo veljave. Naše ljudstvo je že davno tistih laži sito! Zato pa, da „Slov. Gosp.“ laže, imamo toliko dokazov, da jih vse pridige patra Dioniziju ne morejo prevreči. Ta gospod bi radi izvedeli, koliko da „Stajcer“ in „Gospodarjev“ sem zahaja. Pri uredništvu „Slov. Gosp.“ boste to lažje izvedeli, kakor od poslušalcev v cerkvi. Za „Stajcer“ pa Vam mi povemo: Trikrat toliko že

kakor „Slov. Gospodarje“, če ne še več!! Oponašali ste, da ima ljudstvo za veselice denar, za dobra dela pa ne. Na veselice so ti ljudje vedno hudi, ako jih ne vprizori kak kaplan. Na druge veselice bi ljudstvo ne smelo. Ako pa je kak kaplan prireditelj, potem se iz prižnice in od hrama do hrama ljudstvo vabi in da še starši otroke sami na veselico pustijo. Ako potem kak mladi kaplanček ali vsaj mežnar na svet pride, pa vse molči. Pater Dionizijus, kaj porečete Vi k temu? In zaradi dobrih del Vam tudi nekaj odgovorimo. Mi se držimo po Vašem vzgledu. Če tako ni prav, ste Vi krivi! Glejte, pri nas sedaj uboga deca ne dobi več kruha v kloštru, čeravno je to stoletna navada, ker imajo sedaj pre malo dohodka. Mi pa rečemo: preveč nepotrebnih izdatkov. Toliko mariborskih fijakerjev še ni bilo v enem letu tukaj, odkar imamo sedaj takšnega fajmoštra, ki se radi vožijo. Od sv. Lenarta k nam plačajo raje K 5— za oznika, da se le „nobel“ peljajo. Da bi ta gospod ne bi tak „fajn“ smodke kadili, bi mogoče samo s tem denarjem ubogim otrokom lahko kruh dajali. Od dobrih pojednic pa še molčimo. Da bi ti gospodje, na mesto da sami na dobre pojedine hodijo, lačne siromake tja pošiljati, bi bilo zelo dobro delo. Imamo takih prilik še dovolj. Svetujemo Vam za danes, pustite „Stajerca“ pri miru, ravno tako kakor Vas je on pustil, ker drugače bodemo še kaj lepšega na svetlo spravili . . .

Bukovce niže Ptuja. Oh, kako je pač lušno sedaj na svetu, ker ni treba več k poroki hoditi! Poglejmo si vsi mladeniči vzgled od enega našega fanta! Ta se je mislil poročiti z vdovo Alojzijo Strelec v Bukovcih; seveda nista dobila dovoljenja, da bi se kar hitro bila oženila, ker je rajni mož Franc Strelec šele 6. decembra umrl. Sedaj živita skupaj kakor mož in žena brez poroke. No, gostijo sta tudi imela, ker sta pač grozno silo imela do ženitovanja. Prašamo tedaj gosp. župnika sedaj mi fantje, ali smemo vsi sedaj tako lahko storiti in tako skupaj živeti brez poroke, kakor ta dva? Seveda, fant je silo premožen, pa je mogoče plačal, da lahko skupaj živi . . . Lepi vzgled imamo v Markovski fari fantje: za ene je postava, za ene pa ni; če se to ne bode v kratkem drugače storilo, potem hočemo mi fantje to več dalje in še bolj natanko razjasniti.

Fantje Markovske fare.

Odločilni krogi, dajte ljudstvu zaslужka!

(Obupen klic kmetskega ljudstva)

Ko se je pred nekolikimi letmi razpostavljalo Najsvetejše za zmago gotovih klerikalnih kandidatov, ki naj bi imeli postati naši poslanci, mislili smo mi revni kmety, da bodoje zdaj vendar enkrat za kmeta zasijali boljši časi, ko se že sam Bog za revno kmetsko ljudstvo bori, da ne bodoje nadalje z neznosnimi plačili, ter z večnim zvišanjem doklad (dače, štibre) zasužnjeni, kakor so bili naši pradedje v 17. stoljetju, predno nas je odrešil naš nepozabni dobrotnik cesar Jožef II. Pa varali smo se; zamān je naše upanje, zamān naše delo, zamān nad vse ljubeča požrtovalnost do domače grude in živine; vse je zastonj! Klic: vse drugo biti, le kmet ne, odmeva dan za dnevom od vseh strani. To nam potrdijo statistični podatki, koliko ljudi se je že samo v Ameriko izselilo, koliko pa v druge države. Samo v dveh malih občinah ptujskega okraja, broječih skupno 110 hiš, imate 29 ljudi obojega spola samo v Ameriki zaposlenih. Mnogi opravlajo v tujini najgršo delo z nenavadnim veseljem, svesti si da pri tem delu nekaj gospodine prislužijo, kar se jim doma na kmetiji nikdar posrečilo ne bi. Zato tudi mnogi domu došli to mizerije sprevidijo, ter jo spet črez „veliko lužo“ popišejo. Kajti vedno zviševanje davkov, zviševanje obrestne mere na 7 ali več %, vedne vsakoletne elementarne škode na polju skozi sušo, povodnje, točo, pomanjkljiv pridelek, gnilo in t. d., popravek poslopnja, vsakoletni gospodarski in gospodinjski veliki izdatki tirajo nas v grozen obup pri sedajni draginji. Kaj pomaga kmetu še tako lepo urejeno gospodarstvo, ko celotni pridelek niti ne zadostuje

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptaju zraven klanice in plinarske hiše postavljen je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

za dačo ter obresti in drage delavce, ki jih še za dobiti ni?! Kje pa so gospodarski stroški, ter gospodarja in njegove družine hrana? Najboljšo zrnje in najlepšo živila mora prodati, svoji družini pa nedozorelo in na pol gnilo zrnje za „kruh“ semljeti, sloko borno žival pa za „šep“ porabiti! Razmere, v katerih danes kmetje živimo v moderno organizirani državi, niso nič boljše, kod v srednjem veku, v suženstvu. Danes ima že vsaka fara svojo posojilnico, kjer se vsaki novič iz kmeta izpreša, zato je pa tudi od 100 kmetov 99 tako zelo zadolženih, da ne znajo, je li je kmetija še sploh njih last ali ne. In država, ki pod neugodnimi pogoji komaj denar iz tujine dobiva, vpraša se, je li to „moderno“? Srednjeveška sužnost ni poznala denarne krize, dasiravno je bil kmet jetnik. Danes jo pa kmet prost spongin verig reče se, da kmet vzdržuje državo in deželo. Pač res, zato se ga živega obesi, živiš ali po-gineš od nezmožnih plačil, termu že tudi vlečojo kožo črez ušesa, ko se ga z groznim obupom od svojega prezadolženega doma, iz domačega, ljubečega kraja naravnost iztira v inozemstvo, — v Ameriko, s trebuhom za kruhom, namesto da bi se mu prišlo na pomoč. Naši poslanci, katere je našo kmetsko ljudstvo izvolilo v dobrni misli, da bodo obupanemu ljudstvu vsaj s koristnimi postavami prišli na pomoč, — ravno ti poslanci so nas skozi triletno obstrukcijo nadu v propad poginali; — medtem ko hodijo v Gradec le kvitunge podpisovat, ker se je v resnici na grozno škodo, ki so jo povzročili vsemu spodnještajerskemu ljudstvu in kmetijstvu, še dajete izplačalo! Res moderni napredok za kmeta! Ptuji Teufel! Pomisli se naj, da kmet ni ničla, ampak da on prideluje živež, prideluje kruh vsem stanovom, tako tudi svojim mastno plačanim zaničevalcem. Ako se torej temu groznomu obupu ljudstva ne pride takoj na pomoč, ker svojim poslancem itak nič več ne zaupamo, in ne verujemo, da bi nam dežela ali država prišla na pomoč skozi nje, — naj vsaj naši merodajni krogi takoj potrebne korake storijo na kapitaliste, kapitalistična in bančna podjetja, da one izvedejo delo in s tem zatrancemu od vseh zapuščenemu kmetijskemu ljudstvu trajen zaslužek zasigurijo, s katerim si bodo kmeti vsaj nekoliko v grozni bedi, ki je hujša ko največja toča, opomogel. Ako bi se ta želja takoj ne uresničila, je ljudstvo prisiljeno, se trumoma izseliti na škodo državi in kmetijstvu! Prazne besede in jalove obljube ne pomagajo nič; dolgovi ne čakajo, obresti se plačati morajo, kmet pa nima vinjarja, da bi obresti plačal; prisiljen je menico (Wechsel) vzeti, (če jo še sploh dobi, je kočljivo vprašanje), da si z njo obresti plača, ali pa pojdi, in se ob — — Mislim da je dovolj! Klic „odločilni krog, dajte kmetijskemu ljudstvu trajnega zaslužka“, naj bi bil to spomlad rešen!

Zobna krēma
KALODONT
Ustna voda 17

Blagor dela

doseže le tisti, ki gré s polno močjo in zdravjem na vsakdanje delo. Kdor pa n. pr. na revmatičnih, gihtičnih bolečinah ali na posledicah kakšnega prehlajenja trpi, večidel ni zmožen, uporabiti svojo polno moč v delu.

Tu se izkaže preizkušeno, dobro domače sredstvo, kakor je Fellerjev fluid z. zn. „Elsafluid“, mnogokrat kot zvesti pomočnik, vstavi bolečine, okrepča muskuljne in živce, in bi moral biti vsled tega vedno pri hiši. Znana pe-

Nabiraite nove naročnike!

Novice.

315 novih naročnikov smo pridobili v zadnjih dneh. Prijatelji, na delo za „Stajerca“! Razširjajte list, nabirajte nove naročnike!

Lefošnja vinska trgatev imela je glasom zanimivega članka dvornega svetnika Portele sledeči uspeh: Nižje-Avstrijska 223.790 hektolitrov, Štajerska 398.000 hl, nemški tirolski del 600.000 hl, laški del 720.000 hl; Goriška in Gradiška 350.000 hl, Istrija 440.000 hl in Dalmacija 1.390.096 hl. Na Moravskem je bila vinska trgatev izredno mala; pridelalo se je tam komaj 7550 hl; tako male trgateve na Moravskem že od 1. 1877 sem niso imeli. Skupaj se lahko reče, da se je po celi Avstriji v preteklem letu pridelalo 3.829.074 hl. Leta 1911 se je pridelalo 3.836.654 hl; srednji avstrijski vinski pridelek pa znaša 4.775.000 hl.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Ptujski advokat dr. Brumen, naš stari prijatelj, ima vedno z najvišjim sodičem opraviti. Kajti možakar ima ravno to muho v glavi, da je najboljši jurist pod božjim solncem in da se mu vedno in povsod krivica godi . . . Zadnjč šele se je naš ljubi dr. Brumen javno v časopisih bahal, kako izvrstno mu gré in kako lepe denarce služi. Napram oblasti pa je že mnogo bolj pohlevan. Ko se je šlo za določitev davka, je postal dr. Brumen nakrat največji revček. Rekel je, da ima le 1981 K letnega dohodka, torej le okroglo 165 K na mesec. To ni posebno veliko za advokata, ki zna fino računati in ki si je v par letih prihranil celo hišo. Toliko zasluži vsak boljši advokatski šribar. Oblast tudi dr. Brumen ni hotela verjeti; rekla je, da ima najmanje 3400 K dohodka in ga je na tej podlagi tudi obdačila. Zato se je Brumen na upravno sodišče pritožil. Rekel je, da je sam v svoji pisarni, da mora pisarno zakleniti, kadar gré proč itd. Pa sodnija je Brumenovo jamranje trdovršno prezrla in njegovo pritožbo odklonila. To je krivčno, pa še hudobno, kajti dr. Brumen je le v časopisu bogatin, napram davkarji pa je reven kot cerkvina miš . . .

Gospod Pišek, ali spite? Kakor znano, je naš vrli in dični poslanec Pišek tudi občinski predstojnik v Orechovcih. Ta občinski zastop bi že davno ne smel več poslovati; kajti njegovo poslovanje je že julija lanskega leta poteklo. In zdaj, ko je že več kot pol leta minulo, nova volitev še vedno ni razpisana. To je pač čudno! Ali se morda gospodine Pišek boji za županski stolec? Ali misli, da ga sicer pohvleni volilci ne marajo več! Ali ima tako lep dobiček od županovanja, da se ne more od te službe ločiti? Gospodine Pišek pa naj bi pomislil, da končno ni turški paša, marveč župan v Orechovcih, ki so na Avstrijskem. Torej veljajo tudi za Pišeka postave. Opozarjamо с. к. oblast na to nepošтstveno zavlačevanje volitev.

Iz Središča čujemo nekaj novega. Kdor hoče v Središču zelo poceni časnike brati, naj pride h. g. Jakobu Dogšu. On jih daje ta mesec zastonj, kér je dobil iz Ljubljane 6 kil „Narodnega lista“ za 72 kr . . . Morda se je gospôdi okoli „Nar. lista“ res zmešalo ali pa ima že lastno svojo fabriko za papir delati. In na tem papirju ni drugačia nego politika, ničvredna politika. Zatorej vsi tisti, ki še imate „Nar. lista“: — proč ž njim!

V Šoštanju otvoril je g. dr. Karl Petriček v hiši vtric sodnije (v pritličju) svojo odvet-

snica in pisateljica Paul Maria Lacroma, plemenita Egger-Schmitzhausen, se je v nekem na apotekarja Feller naslovjenem pismu tako-le izrazil: „Sili me Vam povedati, kako neskončno dobro mi je storil Vaš po baronici Freytag dobavljeni fluid z. zn. „Elsafluid“ za mojo neuralgijo obraza. Sprejmite iz velike množine v najtoplejšo hvaležnost zavezanača človeštva najtoplejšo zahvalo itd.“ Tisočero ednakih izjav iz vseh krovov govori o blagonsnom, zdravilnem marsikako bolečino odstranjučnem vplivu tega domačega sredstva, od katerega se 12 mahih, 6 dvojnih ali 2 špecialni steklenici franko

niško pisarno. G. dr. Petriček bil je doslej odvetniški kandidat v Slovenjgradcu pri g. dr. Kiesewetter. Mladega in zmožnega odvetnika priporočamo prav toplo.

Gospodarski tečaji. Na deželnih sadjarskih in vinogradniških šoli v Mariboru se vršita v spomladni dva gospodarsko važna tečaja i. s. prvi za sadjarstvo in vinogradništvo sploh, drugi pa za praktično izvežbanje viničarjev. Tečaja se vpravljata od 3. do 15. marca in je prošnja do 20. februarja vložiti. Nadaljnje pogoje je razvideti iz inzerata.

Zverinstvo. Fant Jakob Reter pri Gornemgradu napadel je fanta Janeza Port z debelo lato, v katero je nabil mnogo žebelj. S tem orožjem udaril ga je najprve v obraz, katerega mu je grozovito razmesaril, in potem še po hrbtu. Port je smrtnonevarno ranjen. Reter je hotel zbežiti, a orožniki so ga kmalu vjeli in zaprli.

10 letni požigalec. Iz Ljutomeru se poroča: V Ščavnici dolini je pogorelo od leta 1909 sem več kot 100 kmetskih posestev. Tudi letos se je vršilo že več požarov. Dne 9. p. m. je pogorelo vse kočarici Trezi Cvetko, dnè 30. p. m. gospodarsko poslopje Jožeta Zurmer v Vlakovčih. Orožniki so zdaj našli, da je požigalec 10 letni kočarski sin Alojz Rep iz Preloga. Deček je požig pri Cvetki že priznal. Ko so ga aretirali, je suval z rokami in nogami in ugriznil orožnike v roke.

Cerkveni ropar. Znani cerkveni ropar Andrej Drevenski se je potopal v laškem okraju in je poskusil v razne cerkeve nabiralnikov vlotiti. Posrečilo se mu je doslej le v farmi cerkvi sv. Jurij, kjer je pokradel okoli 20 K. Orožniki iščajo dolgorprsteža.

Zverinstvo. V Seluši pri Ljutomeru so gospodarili trije bratje Vrbnjak skupaj s svojo sestro. Ker starejšega brata vaščani že dalje časa niso videli, šli so orožniki gledati. Našli so ga zaprtega v mali luknji in tako oprešanje, da ni mogel več govoriti. Dva dni pozneje je umrl. Tudi polno ran je imel na truplu. Brata in sestra so rekli, da je bil nasilen in da so ga vsled tega dva meseca zaprtega držali. Bržkone pa se gre za dedičino.

Grozna nesreča. Pri delu je padel posestnik Anton Slokan pri Celju iz voza. Razbil si je glavo. V brezupnem stanju so ga prepeljali v bolnišnico. Slokan je oženjen in oče večih nepreskrbljenih otrok.

Neprevidnost pri kadenju je že marsikaterega ob življienju spravila. V Gradcu se je vlegel delavec Karl Painsi pjan v posteljo in kadil cigaret. Pri tem je bržkone zaspal, postelja se je vnela in pričelo je vse stanovanje goreti. Ko so prišli ljudje, bil je Painsi že mrtev. Tudi neki otrok bi se bil kmalu v dimu zadušil.

Desertz. V Vurberg pri Ptiju pristojni mornar Ferdinand Kranjc je od vojne mornarice v Poli desertziral.

Pazite na deco! V Podgorju prišel je 2letni sinček Franc Marsek do steklenice z jesihovo esenco. Otrok je iz steklenice pil in je moral še isti dan umrijeti.

Pogorela je biša posestnika Alojza Murauer pri Radgoni. Škode je za okroglo 4000 K.

Zapri so v Trbovljah rudarja Rudolfa Kovača, kér je za nemške rudnike „birmal.“

Ustrelii se je v Celju bivši slovenski trgovec Anton Bouha.

Zblaznel je v Kapelah pri Brežicah fant Anton Šepc. Pri neki poroki se je nakrat do nazega slekel in skočil na konja ter je nag skozi vas jezdil.

za 5 kron od dvornega lekarnarja Feller v Stubici, Elsplatz št. 241 (Hrvatska) dobi.

Tudi drugi Els-preparat in sicer Feller-jeve odvajalne Rhabarber-pilule z zn. „Elsapillen“, zamoremo iz izkušnje priporočati, kajti odkar jih rabimo, imamo popolnoma zdrav želodec in dober tek, urejeno odvajanje in nobenih želodčnih bolečin. Tudi, da se ta preparat, od katerega stane 6 škatljic franko 4 krone, pristno dobi, naslovi naj se na lekarnarja Feller v Stubici, Elsplatz št. 241 (Hrvatska).